

Kuntien aktiivinen rooli hyvien väestösuhteiden ja kotoutumisen edistämisessä sekä seurannassa

Nexhat Beqiri

Erikoissuunnittelija

Hyvät väestösuhteet tukevat yhteiskunnan koheesiota ja edistävät rauhaa.

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

Hyvien väestösuhteiden teorian tausta ja käyttöönotto Suomessa

- Oli kehitetty Isossa-Britanniassa Pohjois-Irlannin pitkään jatkuneiden konfliktien ennaltaehkäisemiseen ja niihin puuttumiseen.
- Suomeen malli tuotiin vuosina 2012-2014
 - Työkalu yhdenvertaisuuden edistämiseen (aiemmin työkaluna vain yhdenvertaisuussuunnittelu)
 - Sittemmin myös kotoutumisen edistämiseen ja lakiin ([Laki kotoutumisen edistämisestä](#))
- Viime vuosina hyviä väestösuhteita on lähdetty edistämään käytännössä ja työkaluja kehitetty.

Väestösuhteet liittyvät

- yhdenvertaisuuteen
- asenteisiin
- syrjimättömyyteen
- yhteiskuntaan kuulumiseen
- hyvinvointiin
- turvallisuuteen
- vuorovaikutukseen
- osallisuuteen

Väestössä on erilaisia yhteiskunnallisia ryhmiä, kuten etniset, uskonnolliset tai vammaisryhmät.

- ❖ Me ihmiset emme ole vain erilaisten yhteiskunnallisten ryhmien edustajia:
 - meillä kaikilla on useita merkityksellisiä suhteita, joiden kautta yhteys ympäristöömme syntyy.

Väestösuhteet ovat hyvät, kun eri väestöryhmiin kuuluvat ihmiset elävät yhdessä ja luottavat toisiinsa.

- asenteet ovat myönteiset,
- turvallisuuden tunne on kaikilla hyvä,
- eri ryhmiin kuuluvat ovat myönteisessä vuorovaikutuksessa keskenään ja
- kaikki osallistuvat ja pystyvät vaikuttamaan omaa elämää koskeviin asioihin, ympäröivään yhteisöön ja yhteiskuntaan.

- ❖ Väestösuhteiden osa-alueet ovat linkittyneitä toisiinsa.

- ❖ Kaikkien toimijoiden toiminta vaikuttaa väestösuhteisiin.

Uusi kolmiosainen työkalu hyvien väestösuhteiden edistämiseen paikallistasolla

Kehittänyt Hyvät väestösuhteet -hanke

I Tiedonkeruu väestösuhteiden tilasta

Kunta hankkii järjestöiltä.

Järjestö toteuttaa, hallinnoi, hankkii keskustelunohjaajat ja kirjurit sekä perehdyttää heidät yhdessä kunnan edustajan kanssa.

II Päättäjätilaisuus

Kunta kutsuu paikallisia päättäjiä ja asukkaita tilaisuuteen, jossa tiedonkeruutilaisuuksista saadut tulokset käsitellään.

Järjestöjen edustajat mukana järjestelyissä ja tilaisuuden toteutuksessa.

III Toimenpiteiden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Kunta seuraa väestösuhteiden tilaa ja arvioi toimenpiteiden vaikuttavuutta, esim.:

1. antamalla seurantatehtävän kunnan x yksikölle/ neuvostolle
2. toistamalla tiedonkeruuta ja päättäjätilaisuutta säännöllisesti.

Hyvien väestösuhteiden edistäminen paikallistasolla

- Kunnilla/ kaupungeilla keskeinen rooli
- Kymmenet hyödyntäneet ja useat lähteneet tai lähtemässä mukaan hyvien väestösuhteiden edistämiseen hyödyntäen HVS tiedonkeruu- ja päättäjätilaisuutta
 - Kirkkonummi, Lohja, Mikkeli, Seinäjoki, Pori jne.

Hyvät väestösuhteet –hankkeen avulla kehitetty työkaluja ja kokeiltu erilaisia toimintoja

- **Itä-Suomen oppilaitokset yhdenvertaisemmiksi ([katso video](#))**
- **Kymenlaakso: opiskelijaneuvottelukunnan aktivoiminen**
- **Pohjois-Pohjanmaa: Nuorten vuorovaikutuksen ja osallisuuden lisääminen**
- **Opas rasismia kohdanneen tueksi - kuudella eri kielellä**
- **Pohjanmaa: Pakolaistaustaisten kokemusasiantuntijoiden vierailut kouluihin**
- **Nuorilta nuorille –mentorointiohjelma**
- **Työkalu kunnille hyvien väestösuhteiden edistämiseksi**

Lisäksi hankkeissa luotiin rungot toiminta- ja toimeenpanosuunnitelmien tekemiseksi hyvien väestösuhteiden edistämiseen

- **[Toimintasuunnitelma hyvien väestösuhteiden edistämiseksi \(word\)](#)**
- **[Toimeenpanosuunnitelma hyviä väestösuhteita edistävästä toimenpiteistä \(word\)](#)**

Hyvien väestösuhteiden foorumi

- Vakiintunut vuosittain eri puolilla maata järjestettäväksi tapahtumaksi (Kuopio 2023, Kajaani 2024 ja Hämeenlinna 2025).
- On valtakunnallinen ja järjestämistä koordinoi Uudenmaan elinvoimakeskus.
 - sopii yhdessä kumppaneiden kanssa, missä kaupungissa tapahtuma kulloinkin toteutetaan.
- Foorumi kokoaa toimijat eri puolilta Suomea jakamaan kokemuksiaan hyvien väestösuhteiden edistämisestä ja rasismintorjunnasta sekä pohtimaan tulevia toimintatapoja.
- Avoin tapahtuma yhdenvertaisuuden, rasminvastaisen työn, kotoutumisen, konfliktinratkaisun ja rikosentorjunnan asiantuntijoille sekä muille aiheesta kiinnostuneille.
- Tänä vuonna foorumi järjestetään yhteistyössä Uudenmaan elinvoimakeskuksen ja Oulun kaupungin kanssa Oulussa 26.-27.5.
- Lue lisää! [Hyvien väestösuhteiden foorumin 2026 kutsukirje.](#)

KIITOS

Lisätietoa:

[Hyvät väestösuhteet](#) (tietoa, miten edistää hyviä väestösuhteita)

Nexhat Beqiri, erikoissuunnittelija, Uudenmaan elinvoimakeskus

0295 021 028

nexhat.beqiri@elinvoimakeskus.fi